

Sygn. akt III AUa 9/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Michalska (spr.)

Sędziowie: SSA Lucyna Guderska

SSA Anna Rodak

Protokolant: Sekretarz sądowy Aleksandra Białecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 maja 2019 r. w Ł.

sprawy C. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek apelacji C. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 7 listopada 2018 r. sygn. akt VIII U 1453/18

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 9/19

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z 7 listopada 2018r., w sprawie o sygn. akt VIII U 1453/18, oddalił odwołanie C. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z dnia 23 maja 2018r. odmawiającej na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2018r., poz.1270) prawa do zmiany wysokości emerytury z powodu nieprzedłożenia nowych dowodów lub ujawnienia nowych okoliczności, które miałyby wpływ na wysokość świadczenia.

Rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach faktycznych i prawnych:

C. B., ur. (...), decyzją z dnia 10 lutego 2006 r. nabył prawo do emerytury. Decyzją z 15 czerwca 2009 r. organ rentowy w rozpoznaniu wniosku z dnia 30 marca 2009 r. o uwzględnienie kwot minimalnego wynagrodzenia pracowników w podstawie wymiaru, za wskazane okresy pracy ponownie ustalił wysokość emerytury wnioskodawcy. Kolejną decyzją z 21 kwietnia 2016r., po rozpatrzeniu wniosku z 1 kwietnia 2016r., do którego wnioskodawca dołączył decyzję urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych potwierdzającą świadczenie pracy na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989r. - odmówiono mu uwzględnienia w okresach składkowych okresów pracy świadczonej na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych od 1 września do 9 listopada 1980r. i od 13 grudnia 1981r. do 1 marca 1986r. z uwagi na fakt, iż pokrywające się okresy zatrudnienia do stażu pracy przyjmuje się w wymiarze pojedynczym. Do ustalenia wysokości emerytury został natomiast uwzględniony okres zatrudnienia w (...) od 10 września 1979r. do 30 czerwca 1982r.

oraz okres prowadzenia działalności gospodarczej od 1 lipca 1982r. do 30 czerwca 1990r. Decyzją z 29 czerwca 2016 r. przeliczono podstawę wymiaru emerytury, uwzględniając kwotę wynagrodzenia za 1969r. z legitymacji ubezpieczeniowej. Do stażu pracy uwzględniono nieprzerwany okres zatrudnienia od 1 lipca 1982r. do 30 czerwca 1990r., wobec czego brak było możliwości uwzględnienia tego okresu w wymiarze podwójnym na podstawie decyzji Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z 12 maja 2016 r. Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2016r. Sąd Okręgowy w Łodzi prawomocnie oddalił odwołania wnioskodawcy od decyzji z 21 kwietnia 2016r. i 29 czerwca 2016r

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Łodzi przekazał organowi rentowemu wniosek ubezpieczonego z dnia 19 lutego 2016 r. złożony w sądzie o ponowne przeliczenie emerytury z uwzględnieniem okresu działalności w podziemiu stanu wojennego. Do wniosku załączył ksero legitymacji działacza opozycji antykomunistycznej z 3 stycznia 2018r. W rozpoznaniu wskazanego wniosku wydano zaskarżoną.

Sąd Okręgowy przywołał art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Dokonując wszechstronnej analizy zgromadzonego w sprawie materiału procesowego Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że skarżący w toku postępowania przed organem rentowym wywołanym ponownym złożeniem wniosku z dnia 19 lutego 2016r. nie przedłożył nowych dowodów na potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed uprawomocnieniem się decyzji z dnia 21 kwietnia 2016r. i 29 czerwca 2016r., a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia. Skarżący w toku niniejszego postępowania nie ujawnił również żadnych okoliczności, które istniały przed wydaniem tych decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do emerytury. W ocenie Sądu Okręgowego, w toku postępowania przed organem rentowym nie zostało ujawnione nic nowego, co dawałoby podstawę do ponownego przeanalizowania sytuacji prawnej wnioskodawcy. Zakład nie ma podstaw do ponownego ustalenia emerytury, jeśli zainteresowany nie przedstawi dokumentów lub okoliczności zmieniających jego sytuację (por. wyrok. Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III UK 150/13, LEX nr 1458793).

W konsekwencji uznano zaskarżoną decyzję za prawidłową i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 KPC odwołanie oddalono, o czym Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł w pkt 1 sentencji wyroku. W przedmiocie wniosku o przyznanie dodatku kombatanckiego przekazano go Zakładowi do rozpoznania z uwagi na czasową niedopuszczalność drogi sądowej, albowiem organ rentowy w tym zakresie nie zajął żadnego stanowiska a roszczenie to nie było przedmiotem rozpoznania organu rentowego (pkt 2 sentencji).

Apelację od powyższego wyroku wniósł C. B.. Wskazał ,że Sąd nie zauważył bardzo istotnych okoliczności, a uzasadnienie wyroku odbiega od istoty sprawy . Istotą sprawy jest zamiana włączonego do podstawy obliczeń wymiaru emerytury okresu prowadzenia działalności gospodarczej na okres świadczenia pracy w okresie stanu wojennego , co podniosłoby emeryturę. Dotyczy to okresu potwierdzonego decyzją z 12 maja 2016r. Oparcie orzeczenia na błędnych podstawach nasuwa wątpliwości co do jego rzetelności, wskazuje na to po czyjej stronie są sympatie Sądu oraz o pobieżnym rozpoznaniu i lekceważeniu powoda, co było widoczne w czasie rozprawy. Zdaniem apelującego, złożony wniosek wypełniał wymogi art. 114 ust. 1 i był nową okolicznością. Znamienne jest to, że ZUS w swoich odmowach przeliczenia i na rozprawach nigdy tego argumentu nie podniósł , nie podniósł również tego przepisu na pierwszej rozprawie Sąd. Wniosek o zamianę okresu stanowiącego podstawę naliczenia emerytury oparto o przepisy ustawy emerytalnej - art.5 ust. 1 pkt 3 pp. 1 - Przy ustalaniu prawa do emerytury zalicza się okres działalności kombatanckiej oraz okresy podlegania represjom, art.6 ust.1 pkt 10 - Świadczenie pracy na rzecz organizacji politycznych oraz związków zawodowych. Nadto powołano art. 109 , art.112 , art.15 ust. 1 i art.4 pkt 5 . Zdaniem apelującego, powołane przepisy dają mu prawo domagać się zamiany okresów stanowiących podstawę wyliczenia wysokości emerytury, ma również prawo wyboru okresów stanowiących podstawę wyliczeń. Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie punktu 1 (oświadczenie na k.47 akt sprawy).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny zgromadzonych dowodów i właściwie zastosował prawo materialne, wydając w konsekwencji trafne rozstrzygnięcie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 114 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. z 2018r., poz. 1270), w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

W niniejszej sprawie, jak wynika niespornie z akt emerytalnych ZUS, organ rentowy w wyniku dwóch wniosków ubezpieczonego z 1 kwietnia 2016r. i 27 maja 2016r. dwukrotnie rozstrzygał - decyzjami z 21 kwietnia 2016r. oraz z 29 czerwca 2016r. kwestię przeliczenia należnej mu od 16 lutego 2006r. emerytury z uwzględnieniem okresu świadczenia pracy na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989r. Do pierwszego wniosku ubezpieczony załączył decyzję urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych z 22 marca 2016r., potwierdzającą - na podstawie art. 22 ustawy z 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2018r., poz. 276) w związku z art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy o e.r.f.u.s., świadczenie pracy na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych od 1 września do 9 listopada 1980r. i od 13 grudnia 1981r. do 1 marca 1986r. Do drugiego wniosku dołączono decyzję Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z 12 maja 2016 r., uchylającą ww. decyzję z 22 marca 2016r. i potwierdzającą świadczenie przez wnioskodawcę pracy na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych w dłuższym okresie, tj. od 1 września do 9 listopada 1980r. i od 13 grudnia 1981r. do 16 kwietnia 1989r. Organ rentowy dwukrotnie odmówił zaliczenia wnioskodawcy ww. okresu do stażu pracy, ponieważ brak jest możliwości zaliczenia tego okresu w wymiarze podwójnym. Powyższe okresy bowiem pokrywają się z okresem zatrudnienia w (...) od 10 września 1979r. do 30 czerwca 1982r. oraz z okresem prowadzenia działalności gospodarczej od 1 lipca 1982r. do 30 czerwca 1990r. Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Łodzi prawomocnie oddalił odwołania wnioskodawcy zarówno od decyzji z 21 kwietnia 2016r., jak i z 29 czerwca 2016r. Do ponownego wniosku w tym samym przedmiocie strona załączyła tylko legitymację działacza opozycji antykomunistycznej z 3 stycznia 2018r. i nie wskazała żadnych nowych okoliczności pozwalających ustalić wysokość emerytury w innej, wyższej kwocie.

Należy w tym miejscu wyjaśnić, że zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Wnioskodawca, załączając opisaną wyżej legitymację i wcześniej decyzję Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z 12 maja 2016r. potwierdzającą świadczenie pracy na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych od 1 września do 9 listopada 1980r. i od 13 grudnia 1981r. do 16 kwietnia 1989r., nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających wysokość osiąganych dochodów z tytułu pracy na rzecz wskazanych organizacji. To oznacza, że brak podstaw faktycznych ale też prawnych do uwzględnienia jego żądania przeliczenia emerytury z uwzględnieniem za ww. okres przychodu. Sam apelujący nie precyzuje, jaki przychód za ww. okres miałby być przyjęty, poza tym uwzględnionym przez ZUS z tytułu pracy zawodowej i prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, i ewentualnie na jakiej podstawie faktycznej.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt 10 ustawy o e.r.f.u.s., do okresów składkowych zalicza się okresy świadczenia pracy po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r. Wbrew twierdzeniu apelującego, powołany przepis ani zapisy ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego nie zmieniają zasad ustalania wysokości emerytury dla osób, którym potwierdzono, tak jak wnioskodawcy, świadczenie pracy na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989r.

W myśl art. 15 ust.1 ustawy o e.r.f.u.s., podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Zgodnie z art. 2a, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Nadto zgodnie z art.15 ust.2b, przepisy ust. 2a stosuje się odpowiednio do osób uznanych za repatriantów. Powyższa regulacja nie ma zastosowania do wnioskodawcy, bo po pierwsze nie ma statusu repatrianta, a po drugie za sporne lata ma przyjęte wynagrodzenie co najmniej minimalne (zestawienie na k.38 akt ZUS). A zatem załączona do wniosku o ponowne przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia decyzja Szefa (...) ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych nie stanowi nowego dowodu, który miałby wpływ na ustalenie wysokości emerytury należnej wnioskodawcy, ponieważ wskazane tam okresy, które winny być z mocy cytowanego art.6 ust.1 pkt 10 ustawy o e.r.f.u.s. traktowane jak składkowe, zostały uwzględnione jako składkowe już w pierwotnej decyzji z 10 lutego 2006r. o przyznaniu emerytury.

Wobec powyższego należało uznać, że w rezultacie zaskarżony wyrok Sądu I instancji, a także poprzedzająca go decyzja organu rentowego odpowiadają prawu, a apelacja odwołującego się, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw, podlegała oddaleniu na podstawie art.385 KPC.